

вполне удовлетворяют их естественную потребность в движениях. Позвоночник ребенка очень пластичен и «вредные» положение тела в этом возрасте опасны тем, что деформируется костная система, возникают нежелательные искривления. Здесь важно сделать вывод о том, что упражнения, требующие от ребенка движений, к которым тело еще не приспособлено и заставляющее позвоночник, голову и конечности принимать вынужденные положения, должны сводиться к минимуму. В играх все движения естественны и инстинктивны, все положения тела какие только может принимать ребенок, соответствуют его возрастным возможностям.

Из всех гигиенических требований, наиболее важным является проведение занятий физическими упражнениями желательно на «чистом воздухе». Ребенок нуждается в повышенном потреблении кислорода и упражнения благотворны для него тем, что позволяют ему поглощать кислород в большем количестве. Чистый воздух - это главное преимущество в гигиене двигательной активности человека независимо от возраста. Здесь можно выделить такой аргумент: для ребенка предпочтительнее жизнь на свежем воздухе без упражнений, чем упражнения в помещении со спертым воздухом.

По мере развития и роста детей, их органические потребности и возможности изменяются. И кроме аэробной нагрузки, юношам нужна работа для развития мышц, объем которых увеличивается от повторных сокращений мышечных волокон. После 14-15 лет, по мере укрепления костно-мышечной системы, для школьников возможна и силовая нагрузка для отдельных мышечных групп и реализация своих возможностей в различных видах спорта, в том числе и с силовой направленностью. Но в тоже время преобладающими должны быть упражнения с общефизической направленностью, так как они являются доступными и разнообразными. Целесообразно в этом возрасте закладывать координационный запас движений - динамический и вариативный, расширяющий приспособительные двигательные возможности школьников. Следовательно, морфофункциональное развитие молодого человека не ограничивается узкоспециализированными действиями; ему нужны и упражнения, развивающие ловкость и подвижность. Использование упражнений, способствующих развитию специализированных качеств в зависимости от вида спорта, возможно откладывать на тот возрастной период, когда произошло полное функциональное формирование органов и систем человека. В крайнем случае, изолированное развитие физических качеств в своей последовательности не должно оказывать отрицательное влияние на морфофункциональное развитие детей, подростков и юношей, точно так же, как в умственном развитии идет последовательное накопление знаний.

ВЫВОДЫ

1. В данной работе мы хотели показать, что организация физического воспитания – это педагогический процесс и неотъемлемая часть общей системы воспитания. В какой-то степени необходимо связать с этим и высказывание «здоровый дух в здоровом теле», что подчеркивает полную взаимосвязь физического здоровья с нравственным и духовным потенциалом.

2. Естественно, что физическая подготовка будет не полной мере, если она развивается явно недостаточно в наш «ядерный» век, когда нервная впечатлительность чрезмерна, воля так слаба, а воображение непомерно возбужденно.

3. Есть новые подходы к использованию новых физических упражнений, имеющие нравственные цели и методы их реализации. Слишком ранняя специализация физической культуры должна включать и нравственные элементы воспитания, которые чрезвычайно важны в педагогическом отношении для детей и подростков.

ЛИТЕРАТУРА

1. Бароненко В.А. Здоровье и физическая культура студента / В.А. Бароненко., Л.А. Рапорт, - М.: Альфа, 2003, - 652с.
2. Безпалько В.П. Основы теории педагогических систем / В.П. Безпалько. – Воронеж: Из-во Воронежского ун-та. - 304с.
3. Вакуленко О.В. Здоровий спосіб життя як соціально – педагогічна умова ставлення особистості у підлітковому віці: автореф. дисс... канд. пед. наук: 13.00.05 / О.В. Вакуленко. Нац. пед. ун-т. ім. М.П. Драгоманова.- 2004. -21с.
4. Волков В.Л. Основы теории та методики фізичної підготовки студентської молоді: навчальний посібник. / В. Л. Волков –К.: «Освіта України», 2008. – 310с.
5. Домашенко А.В. Організаційно – педагогічні засади системи фізичного виховання студентської молоді України: дисс... канд. фіз. вих.: 24.00.02 / А.В. Домашенко. – Л.: 2003. -346с.
6. Associations between recommended levels of physical activity and health – reported quality of life: findings from the 2001 Behavioral Risk Factor Surveillance System (BRFSS) survey / D. W. Brown, L. S. Balluz, G. W. Heath [et al.] // Prev Med – 2003. – V. 37. – P. 520 – 528.
7. Andersen K.L., Rutenfranz J., Masiron R. et al. Habitual physical activity and health. Copenhagen: WHO, 1978. 199 p.
8. Puetz T. W. Physical activity and feelings of energy and fatigue: epidemiological evidence / T. W. Puetz // Sport Medicine – 2006 – V. 36. – P. 767 – 780.

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДІВ КОНТРОЛЮ Й ОЦІНКИ ЗНАТЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ОПАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ СПВ – НАСТІЛЬНИЙ ТЕНІС

У статті проаналізовано психолого-педагогічна література та інформація з мереж Інтернету щодо особливостей педагогічного контролю студентів у вищих навчальних закладах. Узагальнені та систематизовані методичні прийоми та форми контролю знань, умінь та навичок студентів факультету фізичного виховання зі спортивної дисципліни «Спортивно-педагогічне вдосконалення – настільний теніс». Обґрунтовано такі види контролю за навчанням: попередній, оперативний, поточний, етапний, підсумковий та основні методи контролю: усна, письмова, практична, тестова перевірки.

Ключові слова: контроль, оцінка знань, умінь і навичок, професійна діяльність, настільний теніс.

Гальченко Л.В. Особенности методов контроля и оценки знаний, умений и навыков студентов в процессе овладения учебной дисциплиной спс – настольный теннис. В статье проанализирована психолого-педагогическая литература и информация из сетей Интернета об особенностях педагогического контроля студентов в высших учебных заведениях. Обобщены и систематизированы методические приемы и формы контроля знаний, умений и навыков студентов факультета физического воспитания по спортивной дисциплине «Спортивно-педагогическое совершенствование - настольный теннис». Обоснованы следующие виды контроля знаний: предварительный, оперативный, текущий, этапный, итоговый и основные методы контроля: устная, письменная, практическая, тестовая проверки.

Ключевые слова: контроль, оценка знаний, умений и навыков, профессиональная деятельность, настольный теннис.

Galchenko L.V. Characteristics of control methods and evaluation of students' knowledge and skills during mastering academic disciplines spi – table tennis. The article analyzes the psychological and pedagogical literature and Internet information on the specifics of pedagogical monitoring and assessment of knowledge and skills of students in higher education institution. Teaching methods and forms of control of knowledge and skills of students of physical education in sports discipline «Sport and Pedagogical Improvement – table tennis». The following types of control studies are analyzed: preliminary, operational, current, landmark, final and main control methods like: verbal, written, practical, test examinations. Effective management of teaching sports disciplines requires number of conditions, one of which is a control system that accurately and objectively reflect changes occurring in the body under the influence of training. Thanks to such methods as operational, current, stage control the «feedback» between teacher and student can be carried out. By analyzing and assessing the results, correcting the training process, teacher makes it manageable. While defining urgent training effect under operational control within one training session with a view to appropriate alternating load and relaxation. Operational control data allows adjusting dynamic of the load quickly during classes. In carrying out this control technical preparedness of students for the passed subject in each module was estimated, namely the students showed and described methods of movement at the table, the basic stance of a tennis player, correct bat grip, performance of imitating exercises, technique of attacking and defensive strokes. The workout was conducted, including simulation exercises, to remember the correct grip and stance of a player. In evaluating the abilities of students to master the technical skills various methods of bouncing ball with the bat were used, as well as simulation exercises, bouncing the ball against the wall hitting a target mark, during studying various technical strokes, playing against "return board" with forehand and backhand drives and with slices, with the correct execution and number of times estimated. Current control also consisted of evaluating theoretical knowledge through verbal questioning, short testing during practical classes. Landmark control is carried out for information on the cumulative training effect, which is obtained during one academic semester. With its help the correct choice and use of different means, methods, dosage physical activity defines. Also the foregoing leads to the conclusion that the teacher should combine a set of methods and forms of control of educational achievements of students (checkup of technical training and general and special-physical training, test verification, completion of individual tasks, checking the material put to self study). For the most notable results students should be advised educational, scientific, methodical literature, they should be taught to work with both traditional and electronic catalogs, video materials.

Key words: control, assessment of knowledge, skills, professional activities, table tennis.

Постановка проблеми. Сучасні методи навчання студентів базуються на значних досягненнях педагогічної науки. Адже майбутній вчитель фізичного виховання повинен не лише володіти найновішими методами та методичними прийомами, використовувати сучасні інноваційні технології викладання дисциплін, а й мати насамперед глибокі та міцні знання в галузі фізичного виховання та спорту.

Одним з вагомих чинників професійного ставлення майбутнього вчителя є його спортивна підготовка, яка

здійснюється з дисципліни «Спортивно-педагогічне вдосконалення – настільний теніс». Вона покликана розв'язувати два пов'язані між собою завдання: перше – особисте спортивне вдосконалення студентів та досягнення високих спортивних результатів; друге – підвищення якості професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя [4 с. 186].

Інструментом підвищення якості у реформуванні змісту освіти виступає вдосконалення системи оцінювання успішності студентів, освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Контроль є важливим чинником управління навчально-виховним процесом, одним з дієвих засобів підвищення ефективності пізнавальної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні здійснена велика робота щодо класифікації контрольних завдань, формулювання основних вимог до їхнього розроблення, самої процедури адміністрування контролю. Питання контролю навчання у вищій школі вивчали: В. Безпалько, І. Булах, Л. Добровська, В. Ільїна, Е. Лузік, О. Мокрова, І. Романюк Н. Талізїна. До недоліків організації сучасного контролю у вищій школі фахівці відносять: слабку реалізацію навчальної функції студента, за якої той залишається зі своїми помилками наодинці; недооцінювання його навчальних досягнень як результату старанності в пізнавальній діяльності; відсутність орієнтації на ґрунтовні знання; неврахування при розробленні тестів пізнавальних можливостей студентів, оскільки вони розробляються викладачами без перевірки на надійність тощо.

Попри проведені дослідження, проблема організації контролю у вищій школі залишається актуальною. Це й зумовило загальну спрямованість нашого дослідження.

Мета статті узагальнення та систематизація методичних прийомів та форм контролю знань, умінь та навичок студентів факультету з дисципліни «Спортивно-педагогічне вдосконалення – настільний теніс».

Виклад основного матеріалу. При вивченні дисципліни «СПВ – настільний теніс» в залежності від дидактичної мети використовуються різні види контролю за навчанням: попередній, оперативний, поточний, етапний, підсумковий та основні методи контролю: усна перевірка, письмова, практична, тестова перевірки. Адже, працюючи за кредитно-модульною системою, викладач та студент, маючи партнерські відносини, будують таке освітнє середовище, в якому студент повинен мати всі можливості для розкриття своєї особистості. А це є можливим тільки тоді, коли він може показати свої знання різними способами, а не лише під час здачі екзамену чи заліку. Тому в цьому випадку важливим є використання різних видів контролю, створення таких навчальних ситуацій, при яких студенти, маючи різну професійну підготовку, могли б показати свої найглибші знання.

Зазначена дисципліна в навчальному плані входить до циклу професійно-орієнтованих дисциплін освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», напрямів підготовки: 6.010201 «Фізичне виховання», 6.010202 «Спорт», 6.010203 «Здоров'я людини».

Працюючи за кредитно-модульною системою у світлі рішень Болонського процесу, студент значну частину знань повинен здобути самостійно. Для вирішення цього завдання до послуг студента не лише класична, основна та додаткова література (підручники, посібники, монографії, словники, збірники праць та ін.), а й інтернет-ресурси. З усього цього інформаційного простору студент повинен виділити ту суму відомостей, яка б давала вичерпну і ґрунтовну відповідь на програмові питання.

Згідно з авторською навчальною та робочою програмами весь матеріал розподілено на шістнадцять модулів. Сукупність знань із кожного модулю набувається студентами при відвідуванні практичних занять, виконанні самостійної та індивідуальної роботи та закріплюється під час різних видів контролю.

Попередній контроль проводиться на початку навчального року та призначений для вивчення складу групи тих, що займаються, необхідно з'ясувати стан здоров'я, фізичну підготовленість, спортивну кваліфікацію студентів і визначити їх готовності до засвоєння навчального матеріалу та виконання нормативів передбачених навчальною програмою. Дані такого контролю дозволяють вирішити навчальні завдання, засоби і методи їх вирішення.

Оперативний контроль необхідний для визначення термінового тренувального ефекту в рамках одного навчального заняття з метою доцільного чергування навантаження і відпочинку. Контроль за оперативним станом здійснюється за такими показниками, як дихання, працездатність, самопочуття, ЧСС. Дані оперативного контролю дозволяють оперативно регулювати динаміку навантаження на занятті.

Етапний контроль здійснюється для отримання інформації про кумулятивний тренувальний ефект, який отриманий протягом одного навчального семестру. З його допомогою визначають правильність вибору та застосування різних засобів, методів, дозування фізичних навантажень.

За В.В. Петровським і В.Д. Поліщуком, норма багаторазових розвивальних навантажень базується на оптимальному кумулятивному тренувальному ефекті (прирості якості). В оздоровчому тренуванні для підвищення фізичного стану достатньо трьох занять на тиждень, а для підтримання на досягнутому рівні – двох. Чотири- й п'ятиразове повторення однакових за спрямованістю занять несуттєво збільшує кумулятивний тренувальний ефект, а при більшій кількості занять на тиждень з ефектом розвитку можливе перенапруження систем організму внаслідок недостатності часу для відновлення. Це частіше відбувається при зниженні швидкості відновлювальних процесів у ослаблених студентів після перенесеного гострого інфекційно-вірусного захворювання.

Поточний контроль проводиться викладачем для визначення реакції організму студентів на навантаження після заняття. З його допомогою визначають час відновлення працездатності після різних (за величиною, спрямованості) фізичного навантаження. Дані поточного стану служать основою для планування змісту найближчих занять і величин фізичних навантажень в них. Для ефективності ігрової діяльності тенісистів нами використовувалися тести для оцінювання фізичної підготовленості: стрибок вгору по Абалакову (см); стрибки «Кенгуру» - при вистрибуванні стегна повинні бути паралельними підлозі (кількість стрибків за 30 секунд); метання набивного м'яча вагою 1 кг (м); перехресні торкання ліктями колін зігнутих ніг з вихідного положення лежачи, руки за голову (кількість разів за 30 секунд); імітація гри з літа, поперемінно торкаючись ракеткою набивних м'ячів, від початкового положення спортсмена на відстані, рівному його зростанню (кількість ударів за 1 хвилину) [1 с. 155].

При проведенні поточного контролю оцінювалася технічна підготовленість студентів за пройденою темою в кожному модулі, а саме студенти показували і розказували способи пересування біля столу, основну стійку тенісиста, правильний хват ракетки, виконання імітаційних вправ, техніку виконання атакуючих і захисних ударів. Проводили розминку для запам'ятовування правильного хвата ракетки, стійки гравця, включали імітаційні вправи. При оцінюванні умінь студентів з оволодіння технічних навичок використовувалися різні способи набивання м'яча ракеткою, імітаційні вправи, набивання м'яча об стіну в ціль по міру вивчення різних технічних ударів, гри зрізкою, накатом з «суперником кришкою» праворуч і ліворуч оцінювалось правильне виконання та кількість разів.

Поточний контроль також складався з оцінювання теоретичних знань шляхом усного опитування, поточного короткого тестування на практичних заняттях.

Підсумковий контроль здійснювався в кінці кожного семестру для визначення успішності виконання навчального плану та ступеня вирішення поставлених завдань для виявлення позитивних і негативних сторін процесу навчання. Дані підсумкового контролю (стан здоров'я, успішність виконання залікових вимог і навчальних нормативів) є основою для подальшого планування навчально-виховного процесу. При вивченні навчальної дисципліни ми виділяємо такі його форми: виконання контрольних нормативів з технічної підготовки та загальної і спеціально-фізичної підготовки, тестова перевірка, виконання індивідуального завдання, перевірка матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання.

У сьогодиншньому навчальному процесі важливу роль відіграє комп'ютерне тестування, яке відбувається в формі самостійного діалогу студента з комп'ютером [2]. Наше підсумкове тестування розроблене до кожного модуля. Нами використовувалися завдання з вибором однієї правильної відповіді та завдання відкритої форми. У завданні відкритої форми студенту потрібно вписати правильну відповідь у відведеному місці. Вони потребують від тестового самостійно сформулювати правильну відповідь на поставлене запитання та відповідно її оформити. Таке компонування завдань дає можливість активізувати та мобілізувати знання студентів, показати здатність не лише до репродуктивного відтворення, а й творчого підходу до виконання поставлених запитань [3].

Підсумковий тестовий контроль, який використовується нами після завершення навчання з певного модуля, виконує роль елемента загальної системи діагностики рівня засвоєння знань та умінь студентів і дозволяє систематизувати їх. Ступінь засвоєння навчального матеріалу студентом в процесі кожного семестру оцінюється щодо виконання ним нормативів з технічної та фізичної підготовки. Контрольні нормативи виконуються в процесі оволодіння навчальним матеріалом. Якщо студент не вкладається в необхідний норматив, то він повинен продовжити заняття самостійно, і здати його в кінці семестру.

Таблиця

Нормативи загальної та спеціально-фізичної підготовки

Навчальні нормативи з технічної підготовки		Бали за шкалою ECTS									
		Курс 1 і 2									
		Юнаки					Дівчата				
		A	B	C	D	E	A	B	C	D	E
1.	Стрибок у довжину з місця, см	230	220	210	200	190	200	190	180	170	160
2.	Стрибок у довжину з місця лівим (правим) боком вперед, см	140	137	134	131	128	125	121	119	116	113
3.	Стрибок боком через гімнастичну лавку, кількість разів за 1 хвилину	100	97	95	93	90	90	85	83	79	75
4.	Переміщення в 4-х м зоні боком (5 серій по 10 разів) з 15 з інтервалом відпочинку (с)	60,0	63,0	66,0	69,0	72,0	70,0	73,0	76,0	79,0	82,0
5.	Віджимання від підлоги (максимальна кількість разів)	45	42	36	30	25	25	22	20	18	15
6.	Імітація удару накатом зліва (справа), кількість повторень за 1 хвилину	100	95	90	85	80	85	70	75	70	65

Нормативи з технічної підготовки (надається стислий опис технічних нормативів)

Навчальні нормативи з технічною підготовкою		Курс	Норматив	Низький	Середній	Достатній	Високий	Бали при виконанні нормативу
1.	Зрізка справа та зліва по діагоналі	1	20	9	13	17	20	20
		2	26	14	17	20	26	15
		3	30	20	24	27	30	10
		4	40	30	34	37	40	7
2.	Накати праворуч і ліворуч по діагоналі	1	20	8	12	16	20	25
		2	25	15	18	22	25	20
		3	35	26	29	32	35	15
		4	45	32	39	42	45	10
3.	Забивання «свічок» праворуч 2 спроби по 10 м'ячів	2	7	2	4	5	7	18
		3	8	3	5	6	8	14
		4	12	5	8	10	12	10
4.	Подачі. Подачі зрізанням з нижнім обертанням в задню зону	1	7	2	4	5	7	25
		2	8	3	5	6	8	25
		3	10	4	6	8	10	23
		4	11	5	7	9	11	20
5.	Топ-спін проти зрізки, праворуч по діагоналі	2	6	2	3	4	6	30
		3	10	4	6	8	10	30
		4	15	7	9	12	15	25
6.	Прийом топ-спіна підставкою на столі. Праворуч і ліворуч кистьова	3	8	3	5	6	8	25
		4	10	4	6	8	10	20
7.	Топ-спін проти підставки. Праворуч і ліворуч по діагоналі	3	7	2	4	5	7	30
		4	10	4	6	8	10	30

ВИСНОВКИ. Для здійснення ефективного управління педагогічною діяльністю зі спортивної дисципліни необхідна низка умов, одним з яких є система контролю, яка досить точно та об'єктивно відображає зміни, що відбуваються в організмі під впливом тренування. Завдяки таким методам контролю як оперативний, поточний, етапний можна здійснювати «зворотний зв'язок» між викладачем і студентом: аналізуючи і оцінюючи отримані результати, викладач вносить поправки в тренувальний процес, роблячи його керованим. Також викладене дає підстави зробити висновок про те, що викладачу варто поєднувати комплекс методів і форм контролю навчальних досягнень студентів (виконання контрольних нормативів з технічної підготовки та загальної і спеціально-фізичної підготовки, тестова перевірка, виконання індивідуального завдання, перевірка матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання). А щоб результати були вагомими, студентам необхідно рекомендувати навчальну, наукову, методичну літературу, навчити користуватися як традиційними, так і електронними каталогами, використовувати відео матеріали, самостійно виконувати імітаційні вправи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Артынская Т.В. Обоснование средств и методов контроля за уровнем подготовленности квалифицированных теннисистов / Т.В. Артынская // Управление подготовкой спортсменов высокой квалификации в спортивных играх: сб. науч. тр. – К.: КГИФК, 1989. – С. 154-163.
2. Виноградов О. Тести як соціальна інновація в Україні. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.fulbrifht.org.ua
3. Методичні рекомендації зі складання тестових завдань / В.П. Сергієнко, Л.О. Кухар. – К.: НПУ, 2011. – 41 с.
4. Шиян Б.М. Роль ПСМ у професійній підготовці вчителя фізичної культури / Б.М. Шиян, О.І. Підвисоцький // Концепція підготовки спеціалістів фізичної культури в Україні. – Луцьк: «Надстир'я», 1994. – С. 185-187.

УДК: 37.037: 376.35

Гацюєва Л.С.
Херсонський державний університет